

Nr 864

Av herrar Carlstein och Fagerlund, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 4, angående reformerad lärarutbildning.

(Lika lydande med motion nr 691 i Första kammaren)

I anslutning till Kungl. Maj:ts prop. nr 4 angående reformerad lärarutbildning vill undertecknade anföra följande:

Lärarhögskolorna skall spela en central roll inom det pedagogiska forsknings- och utvecklingsarbetet. Beträffande forskningens inriktning anför universitetskanslersämbetet (s. 187) att lärarhögskolornas institutioner för praktisk pedagogik främst bör inriktas på ungdomsårens och skolvärldens pedagogik, medan universitetens motsvarande institutioner bör bedriva forskning på vuxenpedagogikens område. De förslag som framlägges i propositionen kommer såväl omedelbart som på längre sikt att medföra kraftig upprustning av den pedagogiska forskningens resurser.

I skolberedningens stora undersökningsmaterial liksom i gällande kursplaner för grundskola, fackskola och gymnasium belyses den växande roll som fritidsfostran utanför hem och skola numera spelar.

Samhällsfostran under fritid — till individuellt självförverkligande och engagemang i samhällets angelägenheter — är i vårt land i första hand arbetsuppgifter för de idébärande ungdomssammanslutningarna. Dessa erhåller numera betydande statsbidrag för sin verksamhet. Även landstingen anvisar stora belopp. Emellertid är det i första hand kommunerna som finansierar verksamheten sedan organisationerna själva gjort de avgörande ekonomiska satsningarna. Från samhällets synpunkt är det ytterst angeläget att nu angivna samhällspedagogiska arbete effektiviseras i takt med den psykologiska forskningens rön och skolpedagogikens utveckling.

Vid lärarhögskolan i Stockholm har under flera år ett seminarium arbetat, som studerat samhällsfostrans problem. Seminariets ledare, docent Ingvar Johannesson, har på ett konstruktivt sätt vid sidan av sitt övriga forskningsarbete till ungdomsarbetet förmått förmedla material för intensifiering av den kvalificerade ledarutbildningen. Därjämte har docent Johannesson i nära samverkan med karolinska sjukhuset sedan 1955 bedrivit en »längdsnittundersökning» som belyser barns tillväxt och utveckling i det moderna samhället. Undersökningsmaterialet kommer att belysa tonåringarnas anpassningsproblem och har stort praktiskt intresse för såväl skolan som fritidsfostran.

Med hänvisning till det anförda hemställes,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla
om prövning av förutsättningarna för inrättandet av en
professur i pedagogik vid lärarhögskolan i Stockholm med
uppgift att särskilt beakta det pedagogiska utvecklings-
arbetet inom fritidsfostran.

Stockholm den 8 februari 1967

Rune Carlstein (s)

Bengt Fagerlund (s)

Nr 865

Av herr Hedlund m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition
nr 4, angående reformerad lärarutbildning.

(Lika lydande med motion nr 689 i Första kammaren)

I proposition nr 4 förelägges riksdagen förslag angående reformerad lärarutbildning. Till grund för propositionen ligger 1960 års lärarutbildnings-sakkunnigas förslag (LUS). Departementschefen avviker emellertid i vissa väsentliga frågor från de av de sakkunniga utstakade riktlinjerna. Vidare finns det anledning påtala det förhållandet att flera punkter av vital betydelse lämnas öppna i den framlagda propositionen. Under hänvisning till pågående och tilltänkta utredningar tar departementschefen inte ställning. Med tanke på att de sakkunniga framlade sina huvudförslag för närmare två år sedan, borde för propositionen nödvändiga utredningar ha kunnat slutföras, så att riksdagen hade fått ta ställning till mera preciserade riktlinjer för den framtida lärarutbildningen. Vi kommer i det följande att på en del punkter föreslå att riksdagen blir i tillfälle att ta ställning till frågor beträffande vilka nu inte slutgiltiga förslag framlägges.

Lärarutbildningens mål

Lärarutbildningens mål är givetvis beroende av skolans mål. De skolreformer som företagits i vårt land under de senaste åren har inneburit en anpassning av skolans mål, organisation och funktioner till samhällsutvecklingen. En av skolans funktioner är att meddela kunskaper. I ett dynamiskt samhälle med snabba förändringar av vetandet måste den funktionen emellertid fyllas på ett annat sätt än i det passerade, mera statiska samhället. Ändrade uppfattningar om människan och hennes roll i samhället har